

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A vezető tisztségviselők felelőssége a társasági jogban

Szerző:

Mezei Kitti

Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar

2013.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés
2. A vezető tisztségviselő felelőssége a társasággal és a tagokkal szemben
  - 2.1. A vezető tisztségviselő felelőssége általában
  - 2.2. A felróhatóság és a vezető tisztségviselővel szembeni elvárhatóság
  - 2.3. A társaság érdekének elsődlegessége
  - 2.4. A felelősség és az üzleti kockázat
  - 2.5. A felmentvény intézménye
  - 2.6. Több vezető tisztségviselő felelőssége
3. A vezető tisztségviselővel szemben kártérítési igényre jogosultak köre
  - 3.1. A társaság
  - 3.2. A kisebbség
  - 3.3. Igényérvényesítés a társaság megszűnése esetén
4. A vezető tisztségviselő felelőssége a hitelezőkkel szemben
  - 4.1. A wrongful trading, azaz felelősség a „jogszerűtlen gazdálkodásért”
5. A vezető tisztségviselő büntetőjogi felelőssége
6. A cégvezető
7. Az új Ptk.-ba foglalt társasági jog
8. Összefoglalás

Felhasznált irodalom jegyzéke

Hivatkozott jogszabályok jegyzéke

1. Bevezetés

A vezető tisztségviselőknek elsősorban a magánjogi felelősségének a kérdéskörét szeretném bemutatni a társasági jogban. A vezető tisztségviselők menedzseri tevékenységének meghatározó szerepe lehet egy társaság sikeres működésében, ezért is kiemelten fontos vizsgálni a felelősségüket. Ki fogok térni arra, hogy a társaságok vezető tisztségviselőinek, mely érdek elsődleges szolgálata alapján kell ügyvezetési feladataikat ellátniuk, hogyan alakul a társasággal és harmadik személyekkel szemben a felelősségük, mindezt a még hatályos és az új szabályozás szerint.

Bevezetéképpen a vezető tisztségviselők tevékenységi körével, az ügyvezetésével kapcsolatos általános szabályokat szeretném ismertetni. „Az ügyvezetés azon tevékenységek, jogkörök és hatáskörök gyűjtőfogalma, amely tartalmában ugyanaz, egyes társasági formák különbözőségei folytán lehet eltérő, mégis valamennyi gazdasági társaság esetében a vezető tisztséget betöltő személyek operatív-ügyintézési és képviseleti tevékenységében nyilvánul meg.”¹ A 2006. évi IV. törvény, a gazdasági társaságokról (a továbbiakban: Gt.) szerint a gazdasági társaság ügyvezetését - a gazdasági társaságok egyes formáira vonatkozó rendelkezések szerint - a társaság vezető tisztségviselői vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület látja el. Ahhoz, hogy a vezető tisztségviselők tevékenységéről beszélhessünk meg kell határozni, hogy mi minősül ügyvezetésnek. A még hatályos Gt. alkalmazásában ügyvezetésnek minősül a társaság irányításával összefüggésben szükséges mindazon döntések meghozatala, amelyek törvény vagy a társasági szerződés alapján nem tartoznak a társaság legfőbb szervének vagy más társasági szervnek a hatáskörébe.² Az új Ptk. szerint az ügyvezetés fogalma: A jogi személy irányításával kapcsolatos olyan döntések meghozatalára, amelyek nem tartoznak a tagok vagy az alapítók hatáskörébe, egy vagy több vezető tisztségviselő vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület jogosult. Szintén ebből következőleg hatáskörük negatívan került meghatározásra.

„A vezetői tisztségviselő státus valamennyi társasági forma *conditio sine qua non* eleme, tartalmilag a társaság ügyvezetési feladatkörei szempontjából jelent egyfelől primer módon befelé irányuló ügyintézési és vezetési hatásköröket, jogköröket, de emellett törvényen alapuló és kifelé irányuló

---

¹ Nochta Tibor: A magánjogi felelősség útjai a társasági jogban; Dialóg - Campus Kiadó, Budapest - Pécs 2005., 234. o.; 147. o.

² Gt. 21.§ (1) bekezdés

képviselési hatalmat is.”³ Az ügyvezetés egy döntéshozatali tevékenység, vagyis a társaság számára cselekvési lehetőségek közötti választások sorozata, amely a magánautonómia körébe tartozik, így a jogi szabályozás is elsősorban a társaság belső viszonyaira vonatkozik. A belső jogviszonyokban kialakuló döntések, azonban a külső jogviszonyokban is következményekkel járnak. A társaság nevében történő megnyilatkozás harmadik személyek felé a képviselet intézményén keresztül történik. Az ügyvezetést jelentő döntéshozatal és ez a képviselet szoros kapcsolatban áll egymással, de a kettő nem azonos egymással.⁴

A gazdasági társaságot törvényes képviselőként a vezető tisztségviselők képviselik harmadik személyekkel szemben, valamint bíróságok és más hatóságok előtt. A vezető tisztségviselők törvényen alapuló szervezeti képviselési jogát a társasági szerződés korlátozhatja, illetve több vezető tisztségviselő között megoszthatja. A képviselési jog korlátozása, illetve megosztása harmadik személyekkel szemben nem hatályos.⁵ A vezető tisztségviselőt e minőségében megillető jogokra és az őt terhelő kötelezettségekre - a törvényben meghatározott eltérésekkel - a Ptk. megbízásra vonatkozó szabályait (társasági jogi jogviszony) vagy a munkaviszonyra irányadó szabályokat kell alkalmazni. A vezető tisztséget - ha a társasági szerződés eltérően nem rendelkezik - nem láthatja el munkaviszonyban az egyszemélyes gazdasági társaság tagja, illetve a közkereseti és a betéti társaság üzletvezetésre egyedül jogosult tagja. A vezető tisztségviselő feladatát önállóan látja el. E minőségében csak a jogszabályoknak, a társasági szerződésnek, valamint a társaság legfőbb szerve határozatainak van alávetve, és a gazdasági társaság tagjai (részvényesei) által nem utasítható.⁶

2. A vezető tisztségviselő felelőssége a társasággal és a tagokkal szemben

2.1. A vezető tisztségviselő felelőssége általában

A vezető tisztségviselők felelősségekor főszabályként a gazdasági társaság irányában fennálló felelősségre kell gondolni, amely egy közvetett felelősség és Gt. 30.§ (1) bekezdésében került megfogalmazásra. A társaság felelős azért a kárért, amelyet vezető tisztségviselője e jogkörében eljárva

---

³ Nochta Tibor: A magánjogi felelősség útjai a társasági jogban; 147.o. Idézi: Vö. A gazdasági társaságokról szóló törvény magyarázata 165. o.

⁴ Kisfaludi András: Társasági jog; Complex Kiadó, Budapest 2007. 727. oldal; 154. o.

⁵ Gt. 29.§ (1) bekezdés

⁶ Gt. 22.§ (4) bekezdés

harmadik személynek okozott.⁷ A vezető tisztségviselő felelőssége vétkességi felelősség ebben az esetben. „A vezető tisztségviselő gazdasági társasággal szembeni felelőssége vagyoni felelősség-típus, saját magatartásáért való, teljes, elsődleges felróhatóságon alapuló és kontraktuális felelősség-típus.”⁸

A Gt. 30. § (1) bekezdése alapján megállapítható, hogy a Gt. a 1959. évi IV. polgári törvénykönyvről szóló törvényhez (a továbbiakban: Ptk.) viszonyított speciális jogszabály, amely a vezető tisztségviselő által harmadik személynek okozott kár tekintetében felállít egy deliktuális felelősségmegállapító szabályt, amely értelmében az ott meghatározott vezető tisztségviselőnek a károkozásáért a társaság közvetlenül felelős. Ennek elméleti kiindulópontja a jogi személyek természetét magyarázó realitáselméletben rejlik, amely szerint a társaság nem képes cselekvésre, így a társaság a vele különböző jogviszonyokban álló természetes személyeken keresztül fejt ki a tevékenységét. Ezért a társasági jog a vezető tisztségviselőt külső jogviszonyokban, a társaság nevében fellépő, a társaság cselekvését megvalósító képviselőnek tekinti, így indokolt, hogy magatartását közvetlenül a társaság magatartásaként fogjuk fel, és ennek megfelelően közvetlenül a társaságot teyük felelősség az e magatartás eredményeként keletkezett károkért.⁹

A még hatályos Gt. szerint a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal - és ha e törvény kivételt nem tesz -, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A vezető tisztségviselők a polgári jog általános szabályai szerint felelnek a gazdasági társasággal szemben a jogszabályok, a társasági szerződés, illetve a gazdasági társaság legfőbb szerve által hozott határozatok, illetve ügyvezetési kötelezettségeik felróható megszegésével a társaságnak okozott károkért.¹⁰ A Gt. 30.§ (2) bekezdésében foglalt szabályban a polgári jogi felelősségre való utalás azért is fontos, mert a vezető tisztségviselő akkor is e szabály szerint felel, ha munkaviszonyban áll a társasággal. A polgári jogi felelősség szabályai szerint négy konjunktív feltételt kell vizsgálni a vezető tisztségviselők felelősségének megállapításakor.¹¹

Az első a kár, amely nélkül kártérítési felelősség nincs. A vezető tisztségviselő speciális kárfelelősségi szabályai szempontjából csak a gazdasági társaságnál bekövetkező károk jöhetnek számításba, tehát az ügykörében eső tevékenység során (ügyvezetési és képviseleti tevékenysége) és e

---

⁷ Gt. 30.§ (1) bekezdés

⁸ Török Tamás: Felelősség a társasági jogban; HVG - ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2007. 394. oldal; 309-310.o.

⁹ Cseh Tamás: A vezető tisztségviselő és a társaság egyetemleges deliktuális felelőssége? = Polgári jogi kodifikáció, 2008/5-6. szám; 32. o.

¹⁰ Gt. 30.§ (2) bekezdés

¹¹ Kisfaludi András: Társasági jog; 2007.; 154. o.

minőségében eljárva okozott kár esetében beszélhetünk erről.¹² Tehát a vezető tisztségviselő nem az ügykörében járt el, akkor a magatartása nem tudható be a társaságnak, ezért társaság felelősséggel egyáltalán nem is tartozik, hanem a magánszemélyként eljáró vezető tisztségviselő tartozik, mint önálló károkozó, kizárólag magánvagyonára terhelve helytállással.¹³ A szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség esetében a vezető tisztségviselő ügykörébe eljárva a harmadik személlyel szerződve a társaság részére szerez jogot és vállal kötelezettséget. A Ptk. 219.§ (2) bekezdése szerint a képviselő cselekménye által a képviselt válik jogosítottá és kötelezetté. A Gt. 29.§ (1) bekezdése kimondja, hogy a képviseleti jog korlátozása harmadik személyekkel szemben nem hatályos, tehát a vezető tisztségviselő, ha túllépi jogkörét, akkor harmadik személyekkel szemben sohase minősül álképviselőnek. Ebből az következik, hogy a tisztségviselő által kötött ügylet érvényes lesz, amelyért a társaságnak helyt is kell állnia, és a felelőssége csak a társaság irányában áll fenn. A Kúria eseti döntései kimondták, hogy a harmadik személyekkel kötött szerződéseknek a legfőbb szerv általi jóváhagyás a társaságnak a belső ügye, a jóváhagyásnak a hiánya, így a társasággal szemben áll be a felelőssége a vezető tisztségviselőnek, de nem teszi a szerződést hatálytalanná vagy érvénytelenné.¹⁴

A vezető tisztségviselő kétféle módon okozhat kárt a gazdasági társaságnak: közvetlen vagy közvetett módon. Közvetlen módon okoz kárt, ha magatartásával a gazdasági társaság vagyonában értékcsökkenést okoz. Közvetett módon okoz kárt, ha a harmadik személynek okozott kárért a társaság vagyonában kárként jelentkezik.¹⁵ Szóba jöhet a vezető tisztségviselő magatartása által okozott vagyoni kár mellett nem vagyoni kár is, de túlnyomórészt a gazdasági társaságok és vezető tisztségviselőik viszonyában a vagyoni károk dominálnak.¹⁶

A polgári jogi felelősség általános szabályai szerint a második kritérium a károkozó személy jogellenes magatartása. A Gt. 30.§ (2) bekezdésének második fele felsorolást ad a felelősséget kiváltó magatartásokról, amikor a jogszabályokat, a társasági szerződést, a legfőbb szervei határozatokat illetve az ügyvezetési kötelezettségek megszegését emlegeti. Ez a speciális kárfelelősségi szabály a társasági jogban a vezető tisztségviselőt azért terheli, hogy feladatait megfelelően ellássa. Amennyiben kárt okoz az ügyvezetési kötelezettségek megszegésével a társaságnak, akkor magatartása jogellenesnek minősül a károkozásból kifolyólag, mert a polgári jog tiltja általában a károkozást. A károkozó magatartás nem kizárólag aktív cselekvés, hanem mulasztásban is megnyilvánulhat, amennyiben a cselekvés elvárható lett

¹² Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 155. o.

¹³ Kemenes István: Mögöttes felelősség és felelősség-átvitel - egy cikk apropóján I. = Céghírnök; 2007. március, 3. szám - 13. oldal

¹⁴ Török: Felelősség a társasági jogban; 2007. 308.o.

¹⁵ Török: Felelősség a társasági jogban; 2007.; 309.o.

¹⁶ Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 155. o.

volna a károkozótól. A vezető tisztségviselőnek a feladatait elsődlegesen a gazdasági társaság érdekét szem előtt tartva kell ellátnia, ha elmulaszt olyan cselekvést, amely a társaság javát szolgálhatta volna, akkor a jogellenes magatartás megállapítható. A polgári jog nem tekinti jogellenesnek azokat a károkozó magatartásokat, amelyek jogellenességét a törvény kizárja. Ilyen rendelkezések például a Ptk. 342. § (2) bekezdése, amely szerint nem jár kártérítés, ha a kárt a károsult beleegyezésével okozták, és a károkozás társadalmi érdeket nem sért vagy veszélyeztet. Erre a társasági jogi példa, ha a vezető tisztségviselő a legfőbb szerv által elfogadott határozatának végrehajtása közben jár el, és a legfőbb szerv által hozott döntésének megfelelő magatartás okozza a kárt a társaságnak. Erre vonatkozóan a Gt. 22.§ (4) bekezdése is kizárja a felelősségre vonást, ha az egyszemélyes társaság egyetlen tagja utasítási jogával élve utasítja a vezető tisztségviselőt valamilyen magatartásra, és az utasítás végrehajtása okoz kárt a társaságnak. A felelősség beálltához a harmadik fontos kritérium, hogy a jogellenes magatartás és a bekövetkezett kár között fenn álljon az okozati összefüggés, amelyet a társaságnak kell bizonyítania.¹⁷

2.2. A felróhatóság és a vezető tisztségviselővel szembeni elvárhatóság

A speciális bizonyítási tehermegoszlás eredményeképpen jogunkban a kimentő (ún. exculpációs) felelősségi rendszer érvényesül. Erre utal a Ptk. 339.§ (1) bekezdése, mely szerint a károkozó mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. A Gt. szerinti vezetői tisztségviselővel szembeni elvárhatóság az általános polgári jogi gondossági mércéjénél jóval szigorúbb helytállási szabályt rögzít, ez a gondossági fokozat az elvárhatósági skálán magasabban helyezkedik el, mint az általában elvárható gondosságnak a fokozata.¹⁸ A kimentési felelősségi rendszer vonatkozik a vezető tisztségviselőkre is, tehát nekik kell bizonyítani, hogy nem volt felróható a károkozás, az adott helyzetben általában az ilyen vezetői tisztséget betöltő személytől elvárható fokozott gondossággal járt el, akkor mentesül a felelősség alól. A vezető tisztségviselő számára az adott helyzet az, hogy vezetői tisztségviselői megbízást lát el, de az elvárásokat nem az egyéni képességeihez mérjük, hanem ahhoz, hogy a személyi körben általában milyen magatartás várható el.¹⁹

---

¹⁷ Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 155. o.

¹⁸ Török: Felelősség a társasági jogban; 2007.; 310.o.

¹⁹ Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 156. o.

2.3. A társaság érdekének elsődlegessége

A vezető tisztségviselők felelőssége szempontjából a társaság érdeke az elsődleges. Ennek fényében a Gt. egy sajátos társasági jogi szempontot is hozzátesz az elvárhatósági mércét meghatározó szabályhoz, nevezetesen a társaság érdekét teszi meg a viszonyítási pontként, így meghatározza, hogy az általában elvárható magatartást kinek az érdekében tanúsítsa. Tehát a vezető tisztségviselő akkor mentheti ki magát, ha az általában ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondossággal és a társaság érdekének elsődlegességét szem előtt tartva járt el.²⁰ A Fővárosi Ítéletábla ítéletében kimondta, de korlátozással, hogy az ügyvezetőnek elsődlegesen saját cége érdekeit kell képviselnie és ez nem terjedhet addig, hogy a megrendelő jövőbeni teljesítésének reményében tartsa életben szállításaival a megrendelőt a saját gazdasági biztonsága figyelmen kívül hagyásával. (Lásd a Fővárosi Ítéletábla 11. Gf. 40.154/2008/5. számú ítéletét.)²¹ Amikor a gazdasági társaság érdekéről van szó, akkor a társaság önálló érdekét kell szem előtt tartania, és nem az egyes tagok illetve részvényesek külön érdekeit.²² Mindez nem jelent evidenciát, hogy minden esetben a társasági érdek az elsődleges, maga a törvény tartalmaz kivételeket ez alól például a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján kell eljárnia.²³ Továbbá az elismert vállalatcsoport esetében eltérően alakul a felelőssége, a vezető tisztségviselőnek nem az ellenőrzött társaság érdekeinek elsődlegessége, hanem az elismert vállalatcsoport egésze üzleti érdekeinek elsődlegessége szerint köteles a feladatait ellátni, amely általában egybeesik az uralkodó tag üzleti érdekeivel.

2.4. A felelősség és az üzleti kockázat

A gazdasági életben felmerülő egyre nagyobb kockázatvállalás miatt fontos, hogy figyelembe vegyük az elvárhatóság körében, hogy menedzserek ügyvezetési magatartását több tényező is befolyásolja, így az eset összes körülményeitől nem lehet elvonatkoztatni, mindig egy-egy adott döntési helyzetet kell vizsgálni az eset konkrét körülményeivel és adottságaival együttvéve (pl: vállalati környezet, szervezeti struktúra, konkrét gazdasági szituáció, mindez hogyan befolyásolja a döntést).²⁴ A gazdasági krízishelyzetek különösen megnehezítik, hogy megfelelően felmérhető illetve előre látható

²⁰ Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 156-157.o.

²¹ Nochta Tibor: A vezető tisztségviselők magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján = Gazdaság és jog, 2013/6. szám; 4.o.

²² Török: Felelősség a társasági jogban; 2007.; 311.o.

²³ Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 157.o.

²⁴ Nochta Tibor: A vezető tisztségviselők magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján = Gazdaság és jog, 2013/6. szám; 3.o.

legyen az adott gazdasági kockázat következménye és hatásai, ezért fontos, hogy az objektív szempontokon kívül a méltányosság is szerepet kapjon és a személyes mozzanatok is értékelhetővé váljanak (pl.: a szakértelemnek, képességeknek, a vezetésre való rátermettségnek a vizsgálata).²⁵ A gazdasági társaságok esetében vizsgálni kell, hogy a felelősségre vonhatóság és az üzleti kockázat hogyan alakul, mi az a határ ameddig, felelősségre vonható a vezető tisztségviselő. A gazdasági társaságokhoz kapcsolódó üzlet, illetve üzleti tevékenység magában hordozza a nyereség lehetőségét, és a veszteség kockázatát. A nyereség a társaság tagjait illetik, a veszteségek bekövetkezése esetén pedig nem lehet megoldás, ha minden veszteséget a vezető tisztségviselőre hárítanának, a felelősségi szabályra hivatkozva. „Éppen, azért mert az üzleti tevékenység immanens eleme a kockázat, nem biztos, hogy gondatlanul hanyagul járt el az a vezető tisztségviselő, akinek a döntése eredményeként veszteség keletkezett.”²⁶ Ha minden piaci kockázatból eredő veszteségért a vezető tisztségviselőt tennék felelőssé, akkor ez a felelősségnek a funkcióját kérdőjelezné meg, a vezető tisztségviselő magatartását a jövőre nézve nem tudná megfelelően befolyásolni, mivel a piaci hatások nem a vezető tisztségviselő hatáskörébe tartoznak. Továbbá olyan személyre települne a felelősség, aki nem is részesül a társaság eredményéből, és arra lenne ösztönözve, hogy minden lehetséges veszteséget magában hordozó lehetőséget elkerüljön. Ezenfelül elképzelhető, hogy csak olyan személyen jelentkeznének vezető tisztségviselői posztra, akiknek nincs veszíteni valójuk, ez pedig kontraszelekcióhoz vezethet. Ezeket a szempontokat a bírói gyakorlatban figyelembe kell venni.²⁷ Fontos megemlíteni ezzel kapcsolatban az ún. „Business Judgement Rule”-t, amelynek értelmében az amerikai bíróság nem vonja felelősségre a vezető tisztségviselőket azért, mert a döntésük következtében hátrányos gazdasági hatások érik a társaságot, kivéve, ha bizonyítást nyer, hogy a döntés meghozatala előtt nem rendelkeztek olyan információval, amelyet könnyen megszerezhettek volna, és nem tettek meg minden tőlük elvárhatót, hogy döntésük kellően megalapozott legyen. A magyar joggyakorlat szerint felróható, ha a vezető a gazdasági társaság helyzetét, valamint a piaci környezetet teljes egészében tévesen felmérve, előre láthatóan és kirívóan ésszerűtlen kockázatot vállalt. Példának okáért úgy köt általa nem ismert idegen nyelven szerződést, hogy annak valós jogi tartalmáról nem

---

²⁵ Nochta Tibor: A vezető tisztségviselők magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján = Gazdaság és jog, 2013/6. szám; 3.o.

²⁶ Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 157.o.

²⁷ Cseh Tamás: A vezetői tisztségviselő döntési felelőssége és az üzleti kockázat = Gazdaság és jog; 2012. 9. szám; 3. o. Idézi: Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 157.o.

győződik meg, nem gondoskodik megfelelő biztosítékokról a teljesítés megtörténte érdekében, a cég követeléseinek behajtása érdekében nem tesz intézkedéseket (lásd EBH 2011. 2417.).²⁸

A Fővárosi Ítéltábla egyik eseti döntésében pedig felismerte, hogy a vezető tisztségviselő által hozott rossz döntés - bár a társaságnak kétségtelenül kárt okoz - egyéb tényállási elem hiányában nem tekinthető jogellenes magatartásnak.²⁹ Ez a döntés nem más, mint az amerikai társasági jogban ismert és előbb említett „Business Judgement Rule” megnyilvánulása a magyar jogban, melyet Magyarországon a bírói gyakorlat alakított ki és alkalmazza ma is.³⁰

2.4. A felmentvény intézménye

Az elsődleges társaság érdekéhez szorosan kapcsolódik a Gt. 30.§ (5) bekezdésben szabályozott felmentvény jogintézménye. A felmentvény nem elsősorban külföldi példa alapján került be a társasági jogunkba. A jogalkotó részlegesen visszahozta a háború előtti jogunkban már ismert jogintézményt, amely a német „Entlastung” mintáját követi az új Gt.-ben. A társasági szerződés előírhatja, hogy a társaság legfőbb szerve évente tűzze napirendjére a vezető tisztségviselők előző üzleti évben végzett munkájának értékelését, és határozzon a vezető tisztségviselők részére megadható felmentvény tárgyában.³¹ Tehát a gazdasági társaság legfőbb szervének lehetősége van, hogy az éves számadások elfogadása mellett értékeljék a vezető tisztségviselő magatartását, abból a szempontból, hogy a tevékenysége a társaságnak és a tagok, részvényesek érdekének megfelelően alakult. Ez azt jelenti, hogy a legfőbb szerv a beszámolók megvizsgálása alapján lemond, hogy a legfőbb szerv a vezető tisztségviselővel szemben kártérítési igényvel lépjen fel, azoknak a tényeknek az ismeretében, amelyek a számadás alapjául szolgáltak. A felmentvény csak ezeknek a tényeknek az elfogadását jelenti, amely a beszámoló alapját adták, és egyéb magatartásra nem vonatkoznak. A felmentvényt, mint jogról való lemondást nem lehet kiterjesztően értelmezni. A felmentvény lényegében a legfőbb szerv kártérítési igényének a lemondását jelenti, amely egyben a tagok és részvényesek részéről egy bizalmi megnyilvánulást takar a vezető irányában.³² A felmentvény megadásával a legfőbb szerv igazolja, hogy a vezető tisztségviselők az értékelt időszakban

²⁸ Nochta Tibor: A vezető tisztségviselők magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján = Gazdaság és jog, 2013/6. szám; 4.o.

²⁹ Fővárosi Ítéltábla 13. Gf. 40003/2003.

³⁰ http://www.debrecebijogimuhely.hu/aktualis_szam/2_2013/helytallas_es_felelosseg_a_fizeteskeptelen_gazdasagi_tarsasagok_tartozasaiert_a_magyar_tarsasagi_jogban/#_edn25; 2013.04.20.

³¹ Gt. 30.§ (5) bekezdés

³² Balasházy Mária: A felmentvény jogi természetéről a hatályos társasági törvényben = Céghírnök 2010/11. 3-4.

munkájukat a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegességét szem előtt tartva végezték.³³ Amennyiben a gazdasági társaságnál több vezető tisztségviselő vagy testületi ügyvezetés működik, akkor a felmentvény is külön-külön adható meg vezető tisztségviselőnként, tehát külön-külön kell értékelni és dönteni, hogy megadja-e.³⁴ A felmentvény egyoldalú ügylet, amelynek jelentősége abban van, hogy az egyoldalú jognyilatkozat nem vonható vissza, a jognyilatkozat megtételekor a nyilatkozat hatálya beáll.³⁵ Előfordulhat azonban az is, hogy a felmentvény ténybelileg megalapozatlannak bizonyul, és a legfőbb szerv szembe találja magát egy társasági határozattal a felmentvény megadásáról, amely nem megtámadható és egy visszavonhatatlan egyoldalú jognyilatkozattal a kártérítési igény lemondásáról. Megalapozatlan felmentvény adás esetében a társaság bírósághoz fordulhat, és kérheti a hatályon kívül helyezését és ezzel együtt kártérítést követelhet, ha a felmentvény alapjául szolgáló információk valótlanok, illetve hiányosak voltak. E döntésről a legfőbb szervnek határozatot kell hoznia. A bizonyítást megkönnyítheti, amennyiben a vezető tisztségviselő teljességi nyilatkozatot tett a felmentvény megadását megelőzően. Sajátos bírói mérlegelést igényelhet, ha az információ hiányossága a társaságnak róható fel, tehát a tagok illetve részvényesek mulasztották el az elvárható körültekintést. Ebben az esetben a Ptk. 4. § (4) bekezdés alapján saját felróható magatartására (mulasztására) senki sem hivatkozhat előnyök szerzése végett.

A felmentvény társasági jogi jogintézmény, a vezető tisztségviselő számára társasági határozattal adott felmentvényre akkor kerülhet sor, ha ennek lehetőségét a létesítő okirat lehetővé teszi, tehát mint egy előfeltétele a felmentvénynek. Fontos kihangsúlyozni azt, hogy a legfőbb szerv nem köteles dönteni a felmentvényről akkor sem, ha a társasági szerződés ezt lehetővé teszi. A legfőbb szervnek joga, de nem kötelessége e tárgyban dönteni. A Győri Ítéltábla megállapította, hogy a felmentvény megadásáról, illetőleg annak elvetéséről a társaság legfőbb szerve szabadon dönthet. A felmentvény jogról, közelebbről a kártérítési igény érvényesítéséről való lemondás, s mint ilyen alanyi jog, tehát az igény jogosultja saját belátása alapján határozhat.³⁶

---

³³ Gt. 30.§ (5) bekezdés

³⁴ Török: Felelősség a társasági jogban; 2007.; 314.o.

³⁵ Balasházy Mária: A felmentvény jogi természete a hatályos társasági törvényben = Céghírnök 2010/11. 3-4. szám; Idézi: Kuncz Ödön: A magyar kereskedelmi- és váltójog I. rész 2. fele, Grill Kiadó, Budapest, 1937. 290. p.

³⁶ Balasházy Mária: A felmentvény jogi természete a hatályos társasági törvényben = Céghírnök 2010/11. 3-4.; Idézi: Győri Ítéltábla Pf. II. 20.032/2009/3.

2.5. Több vezető tisztségviselő felelőssége

Az új Gt. lehetővé teszi az egyéni és kollektív ügyvezetést, és utóbbi esetben is vizsgálni kell a felelősség alakulását. Az együttes képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselők, illetve testületi ügyvezetés esetén a vezető tisztségviselők gazdasági társasággal szembeni kártérítési felelőssége a Ptk. közös károkozásra vonatkozó szabályai szerint egyetemleges. Ha a kárt a testületi ügyvezetés határozata okozta, mentesül a felelősség alól az a tag, aki a döntésben nem vett részt, vagy a határozat ellen szavazott.³⁷ Olyan esetekre írja elő a Gt. az egyetemlegességet, amikor szükségszerűen több vezető tisztségviselő jár el a társaság nevében, és a közös károkozás objektív tényállásának megállapítása esetén felelősségre vonhatóak egyetemlegesen.³⁸ A felelősség előfeltételévé teszi a közös károkozást. Az a vezető tisztségviselő, aki nem vett részt a károkozó cselekményben, nem is lehet felelőssé tenni. A Ptk. 344.§ (2) bekezdése alapján a közös károkozás esetén a külső jogviszonyokban érvényesül az egyetemlegesség, a közös károkozók egymás közötti, belső viszonyában pedig felróhatóságuk arányában kell megosztani a kárt, ha pedig a felróhatóság aránya nem állapítható meg, akkor a kár egyenlő arányban oszlik meg. A Ptk. 344.§ (3) bekezdése alapján a bíróság mellőzheti az egyetemleges felelősség megállapítását, amennyiben a károkozókat közrehatásuk arányában is marasztalhatja, ha ez a kár megtérítését nem veszélyezteti, és tetemesen nem késlelteti, vagy a károsult, azaz a társaság maga is közrehatott a kár bekövetkeztében, például a legfőbb szerv határozata is közre játszott a kár bekövetkeztéhez, vagy a károsult menthető ok nélkül késlekedett igénye érvényesítésével.³⁹

3. A vezető tisztségviselőkkel szembeni kártérítési igény érvényesítésére jogosultak köre

3.1. A társaság

A vezető tisztségviselőnek a társasággal szemben fennálló kártérítési felelősséggel kapcsolatos igényt a társaság maga jogosult érvényesíteni. A társaságot nem teheri igényérvényesítési kötelezettség, tehát szabadon dönthet, hogy a társaság érvényesíti-e peres úton a kártérítési követelést a vezető

---

³⁷ Gt. 30.§ (4) bekezdés

³⁸ Török: Felelősség a társasági jogban; 2007.; 312.o.

³⁹ Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 158.o.

tisztségviselővel szemben, vagy csak visszahívja őt a tisztségéből.⁴⁰ Nincs egyértelmű szabályozás arra vonatkozóan, hogy a vezető tisztségviselővel szembeni igényérvényesítésről melyik társasági szerv dönthet, de levezethető, hogy a döntés a legfőbb szerv hatáskörébe tartozik.⁴¹ A vezető tisztségviselők nemegyszer tulajdonosai is a társaságnak, így gyakran bonyolult belső erőviszonyokon múlik, hogy a társaság érvényesítheti-e a jogos kárkövetelést. A gyakorlatban előfordulhat, hogy a társaság felszámolás alá kerülését követően, a felszámoló érvényesíti a korábbi ügyvezetéssel szemben a társaság kárigényét. A társaság a vezető tisztségviselőkkel szembeni kárigényét a kár bekövetkeztétől számított 5 éves elévülési időn belül érvényesítheti, függetlenül attól, hogy a megbízatás fennáll-e még, vagy már megszűnt.⁴²

A Kúria eseti döntésében kifejtette, hogy a társaság tagja közvetlenül, saját javára akkor sem érvényesíthet kártérítési igényt a vezető tisztségviselővel szemben, ha a vezető tisztségviselő által a társaságnak okozott kár közvetve a társaság tagjának a vagyonában is csökkenést okozott. A bíróság szerint a közvetlen károsult a társaság, ezért főszabály szerint a társaság a saját javára érvényesíthet igényt a vezető tisztségviselővel szemben.⁴³ A vezető tisztségviselők felelőssége szempontjából a tagok külső harmadik személynek minősülnek, ők sem perelhetik közvetlenül a vezető tisztségviselőt. Abban az esetben, ha a kár közvetlenül csak a tagnál jelentkezik, akkor az a kár úgy minősül, mintha a társaság okozta volna a tagnak, így a társasággal szemben érvényesítheti igényét.⁴⁴ A bizonyítási teher a kártérítési felelősség szabályainak megfelelően alakul, a társaságnak kell bizonyítania a jogellenes magatartást és az azzal okozati összefüggésben keletkezett kárt, és a vezető tisztségviselőnek pedig, hogy az ilyen személytől elvárható gondossággal járt el. Továbbá vizsgálni kell, hogy a társaság a kárelhárítási illetve kárenyhítési kötelezettségének vajon eleget tett-e.⁴⁵

3.2. A kisebbség

A korábban említettek alapján fontos ismét megjegyezni, hogy a társaság tagja illetve részvényese nem jogosult arra, hogy közvetlenül a saját nevében és javára kárigényét érvényesítse a vezető tisztségviselővel szemben. A társaságnak el kell érnie, hogy a társaság az igényérvényesítés mellett döntsön, de előfordulhat, hogy a társaságon belüli hatalmi viszonyok nem teszik lehetővé ezt.

⁴⁰ <http://cegvezetes.hu/2008/01-02/a-vezeto-tisztsegviselok-felelossege-a-ceggel-szemben/> 2013.04.18.

⁴¹ Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 159.o.

⁴² <http://cegvezetes.hu/2008/01-02/a-vezeto-tisztsegviselok-felelossege-a-ceggel-szemben/> 2013.04.18.

⁴³ BH 1997/329.

⁴⁴ <http://cegvezetes.hu/2008/01-02/a-vezeto-tisztsegviselok-felelossege-a-ceggel-szemben/> 2013.04.18.

⁴⁵ Nochta Tibor: A vezető tisztségviselők magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján = Gazdaság és jog, 2013/6. szám; 4.o.

Ha a gazdasági társaság legfőbb szerve elvetette azt az indítványt, hogy a társaságnak a tagok a vezető tisztségviselői ellen támasztható követelése érvényesítésére kerüljön sor, továbbá, ha a társaság legfőbb szerve a szabályszerűen bejelentett ilyen indítvány tárgyában a határozathozatalt mellőzte, a követelést a társaságnak a szavazatok legalább öt százalékával rendelkező tagjai (részvényesei) a legfőbb szerv ülésének napjától számított harminc napon belül - jogvesztés terhe mellett - a gazdasági társaság nevében keresettel maguk érvényesíthetik.⁴⁶ A szabály alapján nehéz eldönteni, hogy kit tekinthetünk felperesnek, a tagokat vagy a társaságot, és kinek a javára kell a kártérítést megítélni. A bírói gyakorlat alapján a társaságot tekintik felperesnek, s a perindításra a jogosult kisebbségi tagok, mint képviselők járhatnak el, a társaság nevében. A kártérítési igény anyagi jogosultja a társaság, és az eljárásjogi elveknek is az felel meg, ha az anyagi jogi jogosult a felperes. Ebből kifolyólag a marasztalásnak is a társaság javára kell szólnia.⁴⁷

3.3. Igényérvényesítés a társaság megszűnése esetén

Az új Gt. rendezi, hogy miként alakul az igényérvényesítés a társaság megszűnése esetén. Amennyiben a társaság a felelősségen alapuló igények jogosultja, akkor a társaság megszűnésével a felelősség sem érvényesíthető. Ez nem lenne elfogadható, hiszen sok esetben éppen a megszüntetésre irányuló eljárásban derül ki, hogy a vezető tisztségviselők kárt okoztak a társaságnak kötelezettségszegésükkel.⁴⁸ A gazdasági társaság jogutód nélkül való megszűnése után a vezető tisztségviselőkkel szembeni kártérítési igényt - a jogerős cégbírósági törléstől számított egyéves jogvesztő határidőn belül - a társaság cégbírósági törlésének időpontjában tagsági jogviszonyban álló tagok (részvényesek) érvényesíthetik. Ha a tag (részvényes) felelőssége a gazdasági társaság kötelezettségeiért a társaság fennállása alatt korlátozott volt, a kártérítési igényt a tag (részvényes) a társaság megszűnésekor felosztott vagyonból az őt megillető rész arányában érvényesítheti.⁴⁹ Tehát a társaság jogutód nélküli megszűnését követően a tagokra száll az igényérvényesítés joga, a társaság helyett a tagok követelése lép előtérbe, így rendezni kell a tagok egymáshoz való viszonyát a kártérítési igény érvényesítése szempontjából. Erre utal a Gt. 30.§ (6) bekezdésének második mondata, amelyből következik, hogy a tag

---

⁴⁶ Gt. 49.§ (5) bekezdés

⁴⁷ Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 159-160.o.

⁴⁸ Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 160.o.

⁴⁹ Gt. 30.§ (6) bekezdés

korlátlan felelősségével működő társaság esetében a korlátlanul felelős tag az egész kártérítési igényt érvényesítheti.⁵⁰

4. A vezető tisztségviselő felelőssége a hitelezőkkel szemben

4.1. A wrongful trading, azaz a „jogszerűtlen gazdálkodás”

A régi szabályozás nem kényszerítette a vezető tisztségviselőket arra, hogy a közeli csődhelyzet felismerését követően a hitelezők érdekeit figyelembe vegyék, egyfajta a társaság önálló jogalanyiságán alapuló, a vezető tisztségviselőket védő felelősségi pajzs volt jelen.⁵¹ Ezt a pajzsot áttörve módosították a társasági és csődjogi törvényeket. A törvény az angol társasági jog-csődjog mintájára honosította meg a „jogszerűtlen gazdálkodásért” való felelősséget, annak érdekében, hogy a gazdasági társaság ügyvezetését a csőd közeli helyzetben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő, indokolatlan mértékű kockázatvállalástól és a vezető tisztségviselők is felelősségre vonhatóak legyenek, ne tudjanak a társaság leple alá bújni. A lényeg azaz, hogy a gazdasági társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat nem a korábban említett önálló társasági érdek, hanem a társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni, amennyiben ezt megszegik, akkor felelősségre vonhatóak.⁵² Azonban a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kialakulásáért az ügyvezetőnek a társaság hitelezőivel szemben nincs helytállási kötelezettsége. A fizetéseképtelenség előidézésért, a fizetéseképtelenség bekövetkezését megelőzően tanúsított magatartásokért, ezt megelőző gazdasági tevékenység veszteségéért, és a bekövetkezett vagyronvesztésért az ügyvezető a társaság felé felel a Gt. 30. § (2) bekezdése alapján.⁵³

„A vezető tisztségviselő (árnyékigazgató) hitelezőkkel szembeni felelőssége vagyoni felelősség-típus, más személy magatartásért (kötelezettségéért) való, teljes, egyetemleges, másodlagos, felrőhatóságon alapuló és deliktuális felelősség-típus.” Teljes, mert saját teljes vagyonával köteles helytállni a hitelezőkkel szemben. Másodlagos és közvetett, mert a jogilag már létező társaság az elsődlegesen felelős a hitelezőkkel szemben, a vezető tisztségviselő ugyanazon jogcímen tartozik

⁵⁰ Kisfaludi: Társasági jog; 2007.; 160.o.

⁵¹ Juhász László: A vezetői tisztségviselők helytállási kötelezettsége a fizetéseképtelenségi helyzet bekövetkeztét követően = Céghírnök 2006. november, 11. szám; 4. o.

⁵² Cstv. 33/A.§ (1) bekezdés

⁵³ Nochta Tibor: A vezető tisztségviselők magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján = Gazdaság és jog, 2013/6. szám; 5.o.

felelősséggel, de erre csak akkor került sor, ha a társaság felszámolási vagyona nem nyújt teljes mértékben fedezetet a követelésekhez. Az árnyékigazgató felelőssége felróhatóságon alapul, és a gondossági mérce ebben az esetben az általánosan elvárható gondossági fokozathoz igazodik. Deliktuális felelősség-típus, mert a társaság áll szerződéses jogviszonyban a hitelezőkkel. Felelőssége nem korlátozható és nem zárható ki.⁵⁴ A gazdálkodó szervezet vezetőjének minősül az a személy is, aki a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt. Ha többen közösen okoztak kárt, felelőségük egyetemleges.⁵⁵ Tehát az új csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. évi törvény (a továbbiakban: Cstv.) behozta az ún. árnyékdirektor felelősségével kapcsolatos szabályokat, amely szerint árnyékdirektornak minősül az is, aki a társaság döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt, és az ilyen személy ugyanúgy fog felelni, mint a cégjegyzékbe bejegyzett vezető.⁵⁶ Továbbá érdemes megemlíteni, hogy az alperesek egyetemleges marasztalására irányuló kereset nem jelenti egyben az elbírálás egységességét is. Az alperesként perelt tisztségviselők (árnyékigazgatók) nem alkotnak egységes, kényszerű pertársaságot.⁵⁷

Mikortól beszélhetünk fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetről? Annak eldöntése, hogy a társaság mikor jut el abba a helyzetbe, amikor már a vezetőknek a társaság és a tagok érdekei helyett a hitelezők érdekeit kell figyelembe venni, igen összetett és nehéz feladat. A fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.⁵⁸ Nehéz megítélni, hogy pontosan milyen vezetői magatartás felel meg leginkább a hitelezői érdekeknek. Ilyen helyzetben a vezető tisztségviselő úgy tudja elhárítani magától a döntés felelősségét, hogy összehívja a legfőbb szerv ülését.⁵⁹

Amennyiben ezt a kötelezettségüket felróhatóan elmulasztják, akkor a Cstv. szabályai szerinti helytállási kötelezettségük feléled a hitelezőkkel szemben. Ez az új rendelkezés megteremtette, hogy a társaság vezető tisztségviselői a hitelezőkkel szemben a magánvagyonukkal is felelnek, abban az esetben, ha a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége, illetve környezeti terhek rendezésének kötelezettsége alapján látták el, és ezáltal a társasági vagyon csökkent (wrongful trading = „jogszerűtlen gazdálkodás”). Fontos

---

⁵⁴ Török: Felelőség a társasági jogban; 2007.; 338. o.

⁵⁵ Cstv. 33/A.§ (1) bekezdés

⁵⁶ Juhász László - Csődbíróság vagy "perbíróság" I. = Céghírnök 2007. április, 4. szám; 10.o.

⁵⁷ Török: Felelőség a társasági jogban; 2007.; 338. o.; ldézi: BH 2001.285.

⁵⁸ Cstv. 33/A.§ (1) bekezdés

⁵⁹ http://jogalap.blog.hu/2011/11/14/wrongful_trading_es_az_arnyekvezetok 2013.04.19.

megjegyezni, hogy a Cstv. 33/A. §-a által alapított kártérítési felelősség megállapítására tehát csak a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése utáni vagyronvesztés, és csak az ezt követő időre eső ügyvezetői magatartás adhat alapot. Nem a teljes ki nem elégített hitelezői követelés, hanem csak a vezetői mulasztással kapcsolatos vagyonsökkenés összege a kár, tehát a helytállási kötelezettség csak a ki nem elégített hitelezői követelések olyan mértékéig áll fenn, amilyen mértékben a társaság vagyona a vezető tisztségviselő felróható eljárása folytán csökkent.⁶⁰

A vezető tisztségviselőknek a hitelezőkkel szembeni felelősségének együttes feltételei a következők: 1) a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben a társaságnak vezető tisztségviselője volt, 2) a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, 3) és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését, 4) továbbá a felszámoló által a felszámolási eljárás ideje alatt támasztott kereset alapján a bíróság a vezető tisztségviselő felelősségét megállapította.⁶¹

Indirekt bizonyítási rendszert alkalmaz a törvény, amely alapján az árnyékigazgatót terheli a felelősség alóli kimentés, amely a hitelezőkre nézve kedvező.⁶² Mentessül a felelősség alól a vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az adós éves beszámolója a külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti az irat- és vagyontadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell.⁶³

---

⁶⁰ Nochta Tibor: A vezető tisztségviselők magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján = Gazdaság és jog, 2013/6. szám; 5.o.

⁶¹ Török: Felelősség a társasági jogban; 2007.; 336.o.

⁶² Török: Felelősség a társasági jogban; 2007.; 339.o.

⁶³ Cstv. 33./A.§ (3) bekezdés

5. A vezető tisztségviselők büntetőjogi felelőssége

A vezető tisztségviselők felelősségének kérdéskörében el kell határolni azt az esetet, amikor a társaság felhasználásával követ el bűncselekményt és ezáltal okoz kárt harmadik személynek.

A Kúria korábbi eseti döntésében kimondta, hogy a vezető tisztségviselő nem hivatkozhat arra, hogy a harmadik személlyel szemben a társaság felel, mert az ügykörébe tartozó tevékenységet látott el. A bűncselekmény elkövetése semmilyen körülmények között sem minősülhet az ügyvezető tevékenység körébe eső tevékenységnek, mert egyetlen gazdasági társaság tevékenységi körébe sem tartozhat bűncselekmény elkövetésének az elősegítése.⁶⁴

6. A cégvezető

A cégvezető jogintézményét már az 1875. évi kereskedelmi törvény ismerte, a régi, gazdasági társaságokról szóló törvény azonban 1988-ban ezt nem vette át. Ennek ellenére a gyakorlatban - jogi tartalom nélkül - előfordult e poszt használata. Az új Gt. bármely társasági formánál alkalmazhatóan ismét rendszeresítette ezt a tisztséget.⁶⁵

A törvény szerint: ha ezt a társasági szerződés nem zárja ki, a társaság legfőbb szerve a vezető tisztségviselők tevékenységének segítése érdekében egy vagy több cégvezető kinevezéséről határozhat. A cégvezető olyan munkavállaló, aki a vezető tisztségviselők rendelkezései alapján irányítja a társaság folyamatos működését. A cégvezető feladatkörében a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján köteles eljárni ugyanúgy, mint a vezető tisztségviselők.⁶⁶ Továbbá a törvény a vezető tisztségviselőket terhelő, hitelezőkkel szemben fennálló vagyoni felelősséget a cégvezetőkre nézve is kiterjeszti. Fizetéképtelenséggel fenyegető helyzet fennállása esetén tehát kötelesek a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján ellátni feladataikat.⁶⁷ A cégvezető tevékenysége nem érinti a vezető tisztségviselők társasággal szembeni 30. § szerinti felelősségét, tehát a társasággal szemben a vezető tisztségviselő felel a Gt. 30.§ alapján akkor is, ha a társaság cégvezetőt alkalmaz.⁶⁸ Ha a gazdasági társaság székhelyétől eltérő telephelyen vagy fióktelepen is folytat tevékenységet, az általános

⁶⁴ Török: Felelősség a társasági jogban; 2007.; 342.o. Idézi: BH 2004/ 408.

⁶⁵ <http://piroskagylatrening.hu/cikkek/cegvezeto-felelossege> 2013.04.20.

⁶⁶ Gt. 32.§ (1) bekezdés

⁶⁷ Gt. 30.§ (3) bekezdés

⁶⁸ Nochta Tibor - Zóka Ferenc - Zumbok Ferenc: A gazdasági társaságokról szóló törvény magyarázata; Magyar Közlöny Lap- és Könyv Kft, Budapest 2008.; 574.o., 106.o.

jogosítvánnyal rendelkező cégvezetőn, illetve cégvezetőkön kívül a telephelyeken, illetve fióktelepeknél is működhet cégvezető. A cégvezetőkre is alkalmazni kell a vezető tisztségviselőket érintő kizáró okokat, és összeférhetetlenségi szabályokat. A cégvezető részére a társaság legfőbb szerve általános képviseleti és önálló cégjegyzési jogot biztosíthat, valamint előírhatja a 26. § -ban foglalt feladatok ellátását. A cégvezető és a képviseletre jogosult más munkavállalók képviseleti jogukat másra nem ruházhatják át.⁶⁹

7. Az új Ptk. -ba foglalt társasági jog

2010-ben a Kodifikációs Bizottságban döntés született a gazdasági társaságok jogának Ptk.-ba való integrálásáról, a Kormány pedig, ennek a döntésnek megfelelően nyújtotta be 2012 tavaszán az új Ptk.-ra vonatkozó törvényjavaslatot. A személyek joga két könyvre vált szét és a Harmadik Könyvben a Jogi Személyek egyes fajainál kapott helyett a gazdasági társaságok jogi szabályozása. Az új társasági jogi szabályozás 2014. március. 15-én lép hatályba. Ugyanezen határidőre nyilvánvalóan új cégeljárási törvény hatálybaléptetése is szükségessé válik majd. A vezető tisztségviselők felelősségét is érinti a változás.⁷⁰ Az új Ptk. a vezető tisztségviselők felelősségét részben a jogi személyekről szóló Harmadik Könyvbe, részben a Hatodik Könyvbe a deliktuális felelősségi szabályok kerültek. Az új Ptk. valamennyi jogi személy vezetőjét egységesen vezető tisztségviselőként nevezi meg, mely egyben speciális felelősségi státust is jelent.⁷¹

Az ügyvezetés fogalma az új Ptk. -ban is megtalálható, amelyet a bevezetésben is már említettem. A jogi személy irányításával kapcsolatos olyan döntések meghozatalára, amelyek nem tartoznak a tagok vagy az alapítók hatáskörébe, egy vagy több vezető tisztségviselő vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület jogosult. A vezető tisztségviselő ügyvezetési tevékenységét a jogi személy érdekének megfelelően köteles ellátni.⁷² Tehát változatlanul megmaradt az, hogy a jogi személy érdeke az elsődleges és ennek megfelelően köteles az ügyvezetési tevékenységét ellátni. Az új Ptk. nem tartalmazza azt, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség észlelése esetén a hitelezők érdekét kell figyelembe venni, mint a hatályos Gt. és Ctv. esetében.⁷³

---

⁶⁹ Gt. 31.§ (2) és (4) bekezdés

⁷⁰ Sárközy Szabolcs: A harmadik Gt.-től a Ptk.-ba foglalt társasági jogig = Gazdaság és Jog, 2012/11, 8-13. o.

⁷¹ Nochta Tibor: A vezető tisztségviselők magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján = Gazdaság és jog, 2013/6. szám; 5. o.

⁷² 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, 3:21.§ [Az ügyvezetés fogalma és a vezetői tisztségviselői megbízatás keletkezése]

⁷³ HVG-ORAC Jogkódex: Boóc Ádám - Gadó Gábor - Gál Judit - Komáromi Gábor - Pázmándi Kinga - Sándor Tamás - Sárközy Tamás, Török Gábor - Zsuhár András: Polgári jog II/IV. - A jogi személy; In: Sárközy Tamás (szerk.); Petrik Ferenc (főszerk.) - Polgári Jog I-III. - Kommentár a gyakorlat számára; HVG ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 1360 oldal; Budapest 2013.

A jogi személy első vezető tisztségviselőit a jogi személy létesítő okiratában kell kijelölni. A jogi személy létrejöttét követően a vezető tisztségviselőket a jogi személy tagjai, tagság nélküli jogi személyek esetén a jogi személy alapítói választják meg, nevezik ki vagy hívják vissza. A vezető tisztségviselői megbízás a tisztségnek a kijelölt, megválasztott vagy kinevezett személy által történő elfogadásával jön létre.⁷⁴ Korábban említettem, hogy a *conditio sine qua non*-ja a társaságnak a vezető tisztségviselő, ebből kifolyólag nélküle egyetlen jogi személy sem működhet, ezért már a létesítő okiratban ki kell jelölni. Ez a létesítő okirat elengedhetetlen kelléke. A vezetői megbízás további elengedhetetlen kelléke, hogy elfogadja azt. A vezető tisztségviselő ügyvezetési feladatait személyesen köteles ellátni. A továbbdelegálás tilalmát rögzíti a (3) bekezdés, amely rögzíti, hogy az ügyvezetési feladatokat az illető személyesen köteles ellátni, tehát azt még részben sem adhatja át senkinek sem.⁷⁵

Az új Ptk.-ba foglalt társasági jogi szabályok szerint a társasággal szembeni kártérítési felelőssége a következőképpen alakul: a vezető tisztségviselő az ügyvezetési tevékenysége során a jogi személynek okozott károkért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai szerint felel a jogi személlyel szemben.⁷⁶ Az új Ptk. alapvetően új alapokra helyezte a Ptk. kártérítési fejezetét és lényegében bevezette a szerződésszegéssel okozott önálló kárfelelősség intézményét, és ezt rendeli alkalmazni, ha a vezető tisztségviselők ügyvezetési tevékenysége során azzal szoros összefüggésben a jogi személynek kárt okoz. A tényállás a Hatodik Könyv 6:143. §-ban került kialakításra. A bírói gyakorlatnak kell kialakítani azokat az elveket, amelyek során egy-egy vezető tisztségviselő felelőssége megállapítható, avagy éppen mentesítésére kerül sor.⁷⁷ Ez a kontraktuális alapú felelősség alkalmazása azon szerződéses jellegű jogviszonyra vezethető vissza, amely vagy munkajogi jogviszony, vagy tisztán polgári jogi jellegű megbízási jogviszony.⁷⁸ Az új Ptk. LXIX. Fejezetében „Felelősség más személy által okozott kárért” szabályozás körében a deliktuális felelősséget egyetemlegesen állapítja meg a jogi személlyel, azaz ha a jogi személy vezető tisztségviselője e jogviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, a károsulttal szemben a vezető tisztségviselő a jogi személlyel egyetemlegesen felel.⁷⁹ Ez a rendelkezés kiterjeszti az alkalmazottért való kárfelelősséget, miközben egyúttal a felelősség áttörését is jelenti. A jogi személy vezető tisztségviselője a jogi személy nevében, képviselőként jár el, illetőleg végzi a tevékenységét. Ha ezzel a jogviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, a vezető

⁷⁴ 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, 3:21.§ [Az ügyvezetés fogalma és a vezetői tisztségviselői megbízás keletkezése]

⁷⁵ HVG-ORAC Jogkódex: Polgári Jog I-III. - Kommentár a gyakorlat számára, 2013.

⁷⁶ 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, 3:24.§ [A vezető tisztségviselő felelőssége]

⁷⁷ HVG-ORAC Jogkódex: Polgári Jog I-III. - Kommentár a gyakorlat számára, 2013.

⁷⁸ Nochta Tibor: A vezető tisztségviselő magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján = Gazdaság és jog, 2013/6. szám; 5.o.

⁷⁹ 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről 6:541. § [Felelősség a vezető tisztségviselő károkozásáért]

tisztségviselő a jogi személlyel egyetemlegesen felel. Ez a szabály a vezető tisztségviselő önálló felelősségét teremti meg, amelyhez nem feltétel a szándékos károkozás. A vezető tisztségviselőnek e jogviszonyával összefüggő olyan károkozó tevékenységét, amely ezt a felelősségét megalapozza, a bírói gyakorlatnak kell kialakítani a jövőben.⁸⁰ „Az egyetemleges felelősségi (helytállási) következményt ugyanakkor csak akkor indokolt megállapítani, ha ez a prevenció érdekében hasznos. A jogi személyiség (szervezeti jogalanyiség) nem biztosíthat a menedzsment számára csalárd és jogellenes eljárások esetén az egyetemlegességi főszabály által enyhébb felelősségi helyzetet. A súlyos visszaéléseket nem takarhatja el még részben sem a jogi személyiség palástja. A nem jogkörében kárt okozó, a társaság jogi személyiségével visszaélő, jogellenesen és csalárd módon eljáró tisztségviselő felelőssége egy jogi személyiség falán áthajló önálló sui generis ága a felelősségnek.”⁸¹

Az új kódex is szabályozza az ún. felmentvény intézményét a vezető tisztségviselőkkel kapcsolatban. Ha a társaság legfőbb szerve a vezető tisztségviselő kérésére a beszámoló elfogadásával egyidejűleg az előző üzleti évben kifejtett ügyvezetési tevékenység megfelelőségét megállapító felmentvényt ad, a társaság a vezető tisztségviselő ellen akkor léphet fel az ügyvezetési kötelezettségek megsértésére alapozott kártérítési igénnyel, ha a felmentvény megadásának alapjául szolgáló tények vagy adatok valótlanok vagy hiányosak voltak. Ha a vezető tisztségviselői jogviszony két egymást követő, beszámolóval foglalkozó ülés között megszűnik, a vezető tisztségviselő kérheti, hogy a legfőbb szerv következő ülésén döntsön a felmentvény kiadásáról.

Továbbá az új Ptk. szabályozza a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnésének esetét és a harmadik személyekkel szembeni felelősségét is a vezető tisztségviselőnek. A gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése után a társaság vezető tisztségviselőivel szembeni kártérítési igényt - a társaság nyilvántartásból való törlésétől számított egyéves jogvesztő határidőn belül - a törlés időpontjában tagsági jogviszonyban állók érvényesíthetik. A tag a kártérítési igényt a társaság megszűnésekor felosztott vagyonból öt megillető rész arányában érvényesítheti.⁸²

A vezető tisztségviselő harmadik személyekkel szembeni felelőssége, pedig így alakul: ha a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig kártérítési igényt érvényesíthetnek a társaság vezető tisztségviselőivel szemben a szerződésen kívül okozott károkért

---

⁸⁰ HVG-ORAC Jogkódex: Bartal Géza - Darázs Lénárd - Harmathy Attila - Havasi Péter - Kiss Mária - Kovács László - Körös András - Murányi Katalin - Osztovits András - Petrik Béla - Petrik Ferenc - Pomeisl András - Szeibert Orsolya - Szentiványi Iván - Takáts Péter: Polgári jog VI./VI. - Kötelmi jog Harmadik, Negyedik, Ötödik és Hatodik Rész; In: Wellman György (szerk.); Petrik Ferenc (főszerk.) - Polgári Jog I-III. - Kommentár a gyakorlat számára; HVG ORAC Lap- Könyvkiadó Kft., 1360 oldal; Budapest 2013.

⁸¹ Nochta Tibor: A vezető tisztségviselők magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján = Gazdaság és jog, 2013/6. szám; 5-6.o.

⁸² 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, 3:24.§ [A vezető tisztségviselő társasággal szembeni kártérítési felelőssége]

való felelősség szabályai szerint, ha a vezető tisztségviselő a társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Ez a rendelkezés végelszámolással történő megszűnés esetén nem alkalmazható.⁸³ A felelősség megállapításához tehát három együttes feltétel megléte szükséges: 1) a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, ide nem értve a végelszámolással való megszűnés esetét, és

2) a hitelezőknek ki nem elégített követeléseik maradtak fenn, feltéve, hogy 3) a vezető tisztségviselő a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének beállta után. A konjunktív feltételek közül a kielégítetlen hitelezői követelések ténye akkor állapítható meg, ha sem a megszűnt gazdasági társaság vagyona, sem pedig az esetlegesen helytállásra kötelezett társasági tagok vagyona nem nyújtott fedezetet a hitelezői követelésekre. A harmadik előfeltétel pedig akkor teljesül, ha a megszűnt (felszámolt) társaság vezető tisztségviselője az ügyvezetői döntések meghozatala során felróható módon figyelmen kívül hagyta a hitelezők érdekét. A Ptk. tervezetéhez készült miniszteri indokolásban ezzel összefüggésben a következők olvashatók: "A Javaslathat tehát nem kíván prioritásokat megfogalmazni, és nem rendelkezik arról, hogy ilyen helyzetben az ügyvezetési tevékenységet a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján kellene ellátni, viszont azt elvárja, hogy a vezető tisztségviselők ezeket az érdekeket kellő súllyal vegyék figyelembe tevékenységük során." A Gt. hatályos 30. § (3) bekezdése ehhez képest kifejezetten úgy fogalmaz, hogy csődveszély esetén a vezető tisztségviselőknek a "hitelezői érdekek elsődlegessége alapján" kell eljárniuk.⁸⁴

Továbbá a vezető tisztségviselőkre vonatkozó rendelkezéseken kívül érdemes az új kódex szerinti szabályozást a cégvezetőkre vonatkozóan is áttekinteni. A társaság legfőbb szerve a vezető tisztségviselők munkájának segítése érdekében egy vagy több cégvezetőt nevezhet ki. A cégvezető feladatait munkaviszonyban látja el. A cégvezető olyan munkavállaló, aki a vezető tisztségviselő rendelkezései alapján irányítja a társaság folyamatos működését. A cégvezetőre a vezető tisztségviselőkkel kapcsolatos kizáró és összeférhetetlenségi okokat megfelelően alkalmazni kell. Az általános hatáskörű cégvezető mellett a gazdasági társaság legfőbb szerve vagy felhatalmazása alapján az ügyvezetés a társaság telephelyein és fióktelepein tevékenykedő korlátozott hatáskörű cégvezetőket is kinevezhet.⁸⁵ A társaság legfőbb szervének a döntési kompetenciájába tartozik, hogy a vállalkozás működtetésével összefüggő feladatok ellátására cégvezető illetve cégvezetők alkalmazásáról döntsön. A törvény „a kinevezés”

⁸³2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, 3:118.§ [A vezető tisztségviselő harmadik személyekkel szembeni felelőssége]

⁸⁴ HVG-ORAC Jogkódex: Polgári Jog I-III. - Kommentár a gyakorlat számára, 2013.

⁸⁵ 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, 3:113. § [Cégvezető] (1)-(3) bekezdés

kifejezést használja, de a cégvezető nem kinevezett tisztségviselő. A kódex diszpozitív szabályozása révén nem utal arra, hogy csak akkor kerülhet alkalmazásra a cégvezető, ha "azt a társasági szerződés nem zárja ki", míg a még hatályos Gt. 32.§ (1) bekezdésében így került ez szabályozásra. Miközben a vezető tisztségviselők feladataikat megbízási jogviszonyban éppúgy elláthatják, mint munkaviszonyban, a cégvezetők esetében a törvény ilyen választási lehetőséget nem biztosít. A Ptk. - eltérve a Gt. 32. § (2) bekezdésben előírtaktól - nem szól kifejezetten arról, hogy "a cégvezető tevékenysége nem érinti a vezető tisztségviselők társasággal szembeni 30. § szerinti felelősségét." Ez tartalmi változást nem eredményez, a jogalkotónak arról és akkor kellene rendelkeznie, ha a cégvezetők foglalkoztatását olyan körülménynek tekintené, amely alkalmas lehet a vezető tisztségviselőknek a társasággal szemben kártérítési felelőssége korlátozására. Erről azonban nincsen szó.⁸⁶

8. Összefoglalás

Kisfaludi András a hatályos szabályozásra azt mondta, hogy a társasági jogi felelősségi szabályok gyakorlatilag beágyazódnak a polgári jog felelősségi szabályaiba és ebben a relációban fejtik ki a hatásukat. 2014. március 15-étől ez a tényleges beágyazódás megtörténik, a monista koncepció megvalósul, amely azt jelenti, hogy az új Ptk -ba integrálódnak a gazdasági társaságokra vonatkozó szabályok, amelyek innentől kezdve a szerves részét képezik az új Ptk. -nak. Mindez a vezető tisztségviselők felelősségét érintő rendelkezések változását is magában hordozza.

A Gt. a vezető tisztségviselők felelősségét egységesen szabályozta, és háttérjogként került a Ptk. alkalmazásra. Az új Ptk. -ban mozaikszerűen jelenik meg a szabályozás részben a jogi személyekről szóló Harmadik Könyvbe, részben a Hatodik Könyvbe a deliktuális felelősségi szabályok kerültek. Az új Ptk. már minden jogi személy vezetőjét vezető tisztségviselőnek minősít. Újdonság, a kkt. és bt. jogi személyé nyilvánítása. Mind a Gt. és mind az új Ptk. értelmében a vezető tisztségviselők azok a személyek, akik "befelé", tehát a társaság belső viszonyai szempontjából ellátják a gazdasági társaság ügyvezetését, "kifelé" vagyis harmadik személyek, bíróságok, hatóságok felé pedig képviselik a gazdasági társaságot. Az új Ptk. hozzáteszi azt, hogy az ügyvezetési feladatokat személyesen köteles ellátni. Valamint a Gt. és az új Ptk. is orientálja a vezető tisztségviselőt, hogy az ügyvezetés ellátása során mihez kell igazodnia, mire kell figyelemmel lennie. A még hatályos Gt. rögzíti, hogy a vezető tisztségviselő a feladatát a társaság

---

⁸⁶ HVG-ORAC Jogkódex: Polgári Jog I-III. - Kommentár a gyakorlat számára, 2013.

érdekeinek az elsődlegessége alapján köteles ellátni. Azonban változást hoz az új Ptk., amely az ügyvezetési feladat ellátása során kizárólag a jogi személy érdekének az elsődlegességét tartalmazza és nem tér ki a kivételes helyzetekre, mint a Gt. és Cstv., hogy a fenyegető fizetéseképtelenség észlelése esetén a hitelezők érdekét kell figyelembe venni.

A vezető tisztségviselőknél a magánjogi felelősségük esetében továbbra is kétirányúságáról beszélhetünk: a társasággal és a tagokkal szemben kontraktuális, míg a harmadik személyek irányában deliktuális a felelősség.⁸⁷ A vezető tisztségviselőtől az általánosan elvárható gondossági mércénél magasabb szintet várnak el feladata ellátása során. Nyilvánvaló, hogy a vezetővel szemben fokozott erkölcsi elvárás is jelentkezik mind a beosztottak, mind a társadalom részéről, ezért általános kizáró ok az, hogy aki nem kap úgynevezett tiszta erkölcsi bizonyítványt, az nem lehet vezető tisztségviselő.⁸⁸ Nochta Tibor megítélése szerint az elvárhatóságnak két fontos, egymással összefüggő szintje van. A meghatározó elsődleges felelősségi kör konkrét ügyvezetői kötelezettségeknél vizsgálandó (pl.: a legfőbb szerv határozatainak végrehajtását, a jogszabályokban és a társaság létesítő okiratában meghatározott kötelezettségek teljesítését). Ennél tágabb felelősség a vezető tisztségviselővel szemben a gazdasági-társadalmi általános elvárás, melynek igen erős a morális tartalma. Ezt a tartalmat a bírói döntések építik. A bírói ítéletben látszik az ilyen tisztséget betöltő személyekkel szemben elvárt felelősségi emberkép.⁸⁹

A felelősség szabályozása a Gt. esetében a jogalkotó a polgári jogi kárfelelősség szabályait rendeli alkalmazni, vagyis a vezető tisztségviselő társasági jogi felelőssége lényegében polgári jogi kártérítési felelősség, ahogy említettem magának a Gt.-nek pedig a Ptk. a háttérjoga. Továbbá Gt. és a Cstv. együttesen szabályozza, hogy a harmadik személyekkel szemben, a hitelezőkkel szemben hogyan alakul a felelősség és a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet esetén a hitelezők érdekének elsődlegessége alapján köteles ellátni a feladatát. Az új Ptk. pedig bevezeti a szerződésszegéssel okozott önálló kárfelelősség intézményét, és ezt rendeli alkalmazni, ha a vezető tisztségviselő ügyvezetési tevékenysége során azzal szoros összefüggésben a jogi személynek kárt okoz. Az új Ptk. mindemellett szabályozza a Gt.-ben szabályozott eseteket, így a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnésének esetét, a harmadik személyekkel szembeni felelősséget, az ún. felmentvény intézményét és a cégvezetőkre vonatkozó rendelkezéseket is.

---

⁸⁷ Nochta Tibor: A vezető tisztségviselő magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján = Gazdaság és jog, 2013/6. szám; 4.o.

⁸⁸ HVG-ORAC Jogkódex: Polgári Jog I-III. - Kommentár a gyakorlat számára, 2013.

⁸⁹ Nochta Tibor: A vezető tisztségviselő magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk. alapján = Gazdaság és jog, 2013/6. szám; 3.o.

Az új Ptk. jelentős változásokat hoz és önmagában már a Ptk. és Gt. egy kódexben történő integrálása a jogalkalmazókat is új kihívások elé állítja. A jogalkotónak is feladatot jelent, mivel fel kell oldani a kollíziót a társasági magánjog és a társasági eljárásjog között, amely új cégeljárás törvény hatálybaléptetését teszi szükségessé.

Felhasznált irodalom jegyzéke

Könyvek

Kisfaludi András: Társasági jog

Complex Kiadó, Budapest 2007.

Nochta Tibor: A magánjogi felelősség útjai a társasági jogban

Dialóg - Campus Kiadó, Budapest - Pécs 2005.

Nochta Tibor - Zóka Ferenc - Zumbok Ferenc: A gazdasági társaságokról szóló törvény magyarázata

Magyar Közlöny Lap- és Könyv Kft, Budapest 2008.

Török Tamás: Felelősség a társasági jogban

HVG - ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 2007.

HVG-ORAC Jogkódex

Bartal Géza - Darázs Lénárd - Harmathy Attila - Havasi Péter - Kiss Mária - Kovács László - Kőrös

András - Murányi Katalin - Osztoivits András - Petrik Béla - Petrik Ferenc - Pomeisl András - Szeibert

Orsolya - Szentiványi Iván - Takáts Péter: Polgári jog VI/VI. - Kötelmi jog Harmadik, Negyedik,

Ötödik és Hatodik Rész; In: Wellman György (szerk.); Petrik Ferenc (főszerk.) - Polgári Jog I-III. -

Kommentár a gyakorlat számára

HVG-ORAC Lap- Könyvkiadó Kft., Budapest 2013.

Boóc Ádám - Gadó Gábor - Gál Judit - Komáromi Gábor - Pázmándi Kinga - Sándor Tamás - Sárközy

Tamás, Török Gábor - Zsohár András: Polgári jog II/IV. - A jogi személy; In: Sárközy Tamás (szerk.);

Petrik Ferenc (főszerk.) - Polgári Jog I-III. - Kommentár a gyakorlat számára;

HVG ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 2013.

Folyóiratok

Balasházy Mária: A felmentvény jogi természete a hatályos társasági törvényben = Céghírnök
2010/11.

Cseh Tamás: A vezetői tisztségviselő döntési felelőssége és az üzleti kockázat = Gazdaság és jog;
2012. 9. szám

Cseh Tamás: A vezető tisztségviselő és a társaság egyetemleges deliktualis felelőssége? = Polgári
jogi kodifikáció, 2008/5-6. szám

Juhász László: A vezetői tisztségviselők helytállási kötelezettsége a fizetéseképtelenségi helyzet
bekövetkeztét követően = Céghírnök 2006. november, 11. szám

Juhász László - Csődbíróság vagy "perbíróság" I. = Céghírnök 2007. április, 4. szám

Kemenes István: Mögöttes felelősség és felelősség-átvitel - egy cikk apropóján I. = Céghírnök; 2007.
március, 3. szám

Nochta Tibor: A vezető tisztségviselők magánjogi felelősségének mércéjéről és irányairól az új Ptk.
alapján = Gazdaság és jog, 2013 június, 6. szám;

Sárközy Szabolcs: A harmadik Gt.-től a Ptk.-ba foglalt társasági jogig = Gazdaság és Jog, 2012/11.

Web

<http://cegvezetes.hu/2008/01-02/a-vezeto-tisztsegviselok-felelossege-a-ceggel-szemben/>
2013.04.18

http://jogalap.blog.hu/2011/11/14/wrongful_trading_es_az_arnyekvezetok 2013.04.19.

http://www.debrecebijogimuhely.hu/aktualis_szam/2_2013/helytallas_es_felelosseg_a_fizeteskeptelen_gazdasagi_tarsasagok_tartozasaiert_a_magyar_tarsasagi_jogban/#_edn25 2013.04.20.

<http://piroskagyulatrening.hu/cikkek/cegvezeto-felelossege> 2013.04.20.

Hivatkozott jogszabályok jegyzéke

Törvények

- 2006. évi IV. törvény - a gazdasági társaságokról
- 1991. évi XLIX. törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról
- 1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről